

national Communautéit eng gewësse Responsabilitéit do ass.

Also, wéi gesot, déi Missioun, déi ass an der Diskussioun, an der Planung. Se ass awer nach net 100%eg decidéiert. A wa se decidéiert gëtt - mir falen dann ënnert dat neit OMP-Gesetz -, da komme mer souwisou bei d'Chamber, fir dat virzestellen. Mir mussen e Reglement maachen an da froe mer och d'Chamber ëm hiren Assentiment.

Firwat ass an der Europäescher Unioun déi Diskussioun ronderëm déi sougenannt - entre guillemets - „schnell“ Agräiftruppen? Et muss ee jo wëssen: Mir si jo als Europäesch Unioun, och am Kader vun der NATO, a verschidde Bereetschaftssituatiounen integréiert, an deene mer musse kënne schnell mobiliséiert ginn. Et gëtt natierlech als méi sënnavoll ugesinn, datt d'EU selwer sech do nach besser koordinéiert, hir Kräfte bündelt. An deem Sënn gëtt dat och op europäeschem Niveau versicht zesummenzestellen.

Do geet et natierlech net drëms, fir elo ze soen, „mir maachen eis prett, fir iwwerall an de Krich ze zéien“, mee et ass einfach, fir rationell virzegoen, fir méiglechst am Fong Kräften ze bündelen an och eenheetlech virzegoen, wat sécherlech net vu Mutterwill ass. Duerfir fannen ech dat och eng gutt Saach an duerfir mengen ech, datt mer en Interêt hunn, eis an esou europäesch Prozesser positiv anzébréngen. Ech hu léiwér, mir hunn an der Defensopolitik, wéi iwwregens och an der EU-Aussepolitik, europäesch gemeinsam Positiounen - wa mer dat da fäerdegbréngen, wat nach laang net ëmmer de Fall ass. Dat ass sécherlech méi rassurant, wéi wann all Land selwer fir sech do versicht, seng Operatiounen ze maachen a virzegoen.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools dem Vizepremier a Verdeedegungsminister François Bausch. D'Madamm Oberweis huet nach eng Zousazfro. Madamm Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (*déi Lénk*)**.- Jo, villmools merci. Ech héieren aus dem Här Minister senger Äntwert, dass de Mosambik eeben e Land ass, dat effektiv instabill ass, dat fragill ass. An dat ass d'Resultat vun enger kolonialer Vergaangenheet, hutt Der gesot. Ech héieren dat, ech weess dat och. Dir sot awer och gläichzäiteg, dass et ëm Rostoffer geet. Dat hutt Der selwer gesot. Dir sot awer och: „Et geet drëms ze hëllefen, d'demokratesch Gouvernance opzebauen.“ „An et geet och drëms, d'Land ze stabiliséieren“, sot Der. Et wär effektiv eng Suerg, dass e weidert Land, wéi esou viller, destabiliséiert gëtt. Ech héieren dat.

Ech froe mech just, ob ee mat enger militärescher Interventioun déi Saachen, déi Ziler do kann erreechen. Kommt, mir kucken op den Irak, kommt, mir kucken op aner Länner, wou mer militäresch agegraff hunn, vläicht net Lëtzebuerg, wou een och als Zil hat, d'Land ze demokratiséieren, gewëssen demokratesch Institutiounen opzebauen. Dat ass net méiglech mat enger militärescher Interventioun, och wann et just eng Trainingsmissioun ass. Ech hunn dat héieren, dass et elo net direkt - Dir hutt gesot - eng aktiv militäresch Missioun ass, eng Trainingsmissioun. D'Leit sur place maachen net onbedéngt den Ënnerscheid. Et niert Frust, et niert och gewëssen - wéi soll ech soen? - negativ Gefiller par rapport zum Westen, déi opkommen a ganz ville Länner. D'Leit maachen net onbedéngt den Ënnerscheid.

An dat, wat d'dschihadistesche Milizen niert an och wuessen deet, si virun allem d'Aarmut an d'Perspektivlosegkeet vun de Leit sur place. An dat ännere mir net mat enger militärescher Missioun an och net mat enger Trainingsmissioun.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Madamm Oberweis. Ech ginn d'Wuert zréck un den Här Minister François Bausch.

■ **M. François Bausch, *Ministre de la Défense***.- Also éischstens emol ass ze soen, datt et fir mech eng militäresch Interventioun, esou wéi d'Madamm Oberweis se beschreift, wär, wann d'Europäesch Unioun géif decidéieren, militäresch ze intervenéieren, an de Konflikt eran ze intervenéieren, dat heescht, datt se géifen zum Beispill an déi Regioun goen, déi ech genannt hunn, wou de Problem ass, a se do mat Waffengewalt géifen intervenéieren.

Éischstens emol: Déi Trainingsmissioun fënnt guer net do statt. Déi fënnt op enger ganz anerer Plaz statt, wäit ewech vun do, wou de Konflikt ass. An zweetens, wéi gesot: Op kee Fall huet déi Missioun, esou wéi et de Moment diskutéiert gëtt an och wéi eeben d'EUTM-Missioun am Mali, als Objektiv fir ze intervenéieren. An déi dierfen dat och net maachen, déi Zaldoten, déi do sinn. Dat ass ganz kloer.

Dat anert ass: Natierlech hutt Der Recht, wann Der sot, et ass net nëmmen duerch den Opbau vun engem militäreschen oder Polizeiapparat, duerch dee mer d'Regioun stabiliséiert kréien. Et ass jo net nëmmen dat, wat mir maachen an der Reegel. Ech wëll awer drop hiweisen, datt Lëtzebuerg an

der Sahelzon par excellence d'3D-Politik applizéiert: Diplomatie, Développement an natierlech Defense.

Et ass déi Regioun - also ech schwätzen elo vun der Sahelzon -, an déi d'Lëtzebuergesch Kooperatioun de Moment de loin am meeschte Suen investéiert fir d'Entwécklung vun der Regioun. Natierlech muss ee sech och Froe stellen an et muss een och kucken am Mosambik. Do ass am Moment haaptsächlech Portugal, dat dat de Moment mécht. Mee et muss ee sech doriwwer eraus och d'Fro stellen, wat fir eng Roll d'EU an deem Sënn an Zukunft och do nach vläicht méi spillt.

Natierlech muss och do 3D applizéiert ginn. Dat heescht, et muss ëmmer mat Développement an engems goen. Mee ech soen lech awer och, datt et awer och ze naiv ass ze mengen, wa mer an der Sahelzon nëmmen Développement maachen an nëmmen Diplomatie maachen, mat där Situatioun, wéi ee se haut do virfënnt ... Den historeschen Hannergrond, dat ass natierlech eng ganz aner Diskussioun, firwat et souwäit komm ass.

Duerfir kënne mer haut ... a warscheinlech wäer mer eis och eens, wa mer géifen zesummen analyséieren, wéi ee Rôle a wéi eng Schold Europa an och de Kolonialismus iwwerhaupt dorunner huet. Mee dat bréngt eis awer haut net weider. Haut ass d'Situatioun esou, wéi se ass. A wa mer do nëmmen op Développement setzen an net en Encadrement maachen, fir och stabel Institutiounen mat hëllefen opzebauen, an do gehéiert och eng Police oder eng Arméi dozou, da soen ech lech, da gi mer vill Suen aus fir deen Développement, deen net ganz laang wäert halen. An dat ass de grouse Problem.

Duerfir nach eng Kéier: Lëtzebuerg ass ganz kloer hei derbäi, well mer eebe gesinn, datt dat doten eng Missioun gëtt, déi just als Trainingsmissioun geduecht ass an net als offensiv Militärmissioun, fir eis an de Konflikt anzemëschen. An dat ass och esou, wéi den Objektiv wäert ganz kloer formuléiert ginn an der EU.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Minister.

4. 7601 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 25 juillet 2002 portant création d'un établissement public pour la réalisation des équipements de l'État sur le site de Belval-Ouest

Den nächste Punkt vum Ordre du jour ass de Projet de loi 7601, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert de Fonds Belval. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Octavie Modert, den Här Max Hahn, den Här Dan Biancalana, den Här Jeff Engelen an d'Madamm Myriam Cecchetti.

An d'Wuert huet direkt de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Carlo Back. Här Back, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

■ **M. Carlo Back (*déi gréng*)**, *rapporteur*.- Här President, Kolleginnen a Kollegen, et geet hei an deem Projet ëm eng Ännerung vum Gesetz vum 25. Juli 2002. D'Gesetz ass « portant création d'un établissement public pour la réalisation des équipements de l'État sur le site de Belval-Ouest ». D'Gesetz vum 25. Juli 2002 beoptraagt dësen Établissement public, allgemeng bekannt als Fonds Belval, fir eng Rei Ekipementer a Gebaier opzerrichten, dëst am Opdrag vun der Regierung. Déi bekannteste vun dëse Gebaier sinn d'Rockhal - ech mengen, déi kenne mer all -, an och d'Gebaier vun der Uni. Doniewent ginn et awer och nach eng Rei aner Gebaier. An opgrond vun enger vieregter Gesetzesännerung ass de Fonds Belval zënter 2015 och zoustänneg fir d'Verwaltung, d'Maintenance, d'Émbauprojeten, d'Moderniséierungsaarbechten an esou weider.

Dëst Gesetz besteet aus dräi Artikelen. Domat ginn dann och dräi Modifikatiounen am Gesetz virgeholl.

Éischstens: Fir all Projet, deen de Fonds Belval opriicht, muss e speziell Gesetz gemaach ginn, och wann de Montant vum Projet ënnert der Limitt vu 40 Milliounen Euro läit, esou wéi et am Artikel 80 am Budgetgesetz vun 1999 festgehal e gëtt. De Fonds Belval, deen Infrastrukturprojete realiséiert fir de Kont vum Staat, huet also méi streng Oplage wéi staatlech Administratiounen. Dëst gëtt mat dësem Gesetz ofgeschaaft an et gëllen déi selwecht Bedéngunge wéi wann eng ëffentlech Administratioun de Projet géif realiséieren.

Wann de Projet vum Bau oder vun der Infrastruktur ënner 40 Milliounen Euro läit, brauch de Fonds Belval kee Projet de loi méi ze ënnerbreeden. Fir de Rescht gëllt d'Prozedur vu de Grands projets d'infrastructure, wou d'Chamber jo alljährlech fir Projeten ab zéng Milliounen ëm hir Zoustëmmung gefrot gëtt. De Contrôle ex post ass dee selwechte wéi fir déi aner Projete vum Staat, dat heescht, déi mussen duerch d'Comexbu goen.

Zweetens: D'Projete vum Fonds Belval si meeschtens iwwer en Emprunt finanzéiert ginn, dee vum Staat - Zënsen a Frais accessoires inclus - ofgedeckt war. Den Artikel 2 gesäit vir, datt dës Staatsgarantien, déi dozou dëngen, Remboursementer ze assureéieren, eng Period vu 50 Joer ofdecken, an net méi 25 Joer, esou wéi et de Moment ass. Ouni dës Adaptatioun géif dës Garantie nämlech no 2027 ewechfalen, obwuel bis dohinner nach net all Projete wäerte fäerdeg sinn.

Am drëtten Punkt an am leschten Artikel gëtt de Fonds Belval exoneréiert vun all Taxen a Steieren, déi dem Staat oder der Gemeng zoukomme sollen, mat Ausnam natierlech vun der TVA, déi europäesch geregelt ass.

Dëse Projet de loi gouf de 25. Mee 2020 vum Minister fir Mobilitéit an ëffentlech Aarbechten, dem Här Bausch, an der Chamber agereecht. De Staatsrot huet a sengem Avis vum 13. Oktober 2020 eng Rei Froen opgeworf an huet eng Opposition formelle gemaach. Dëst huet zu zwee Amendements parlementaires gefouert, déi dem Staatsrot dann och Satisfaktioun ginn hunn. De Rapport, esou wéi en hei virläit, ass an der Sitzung vun der Kommissioun fir Mobilitéit an Travaux publics vum 20. Mee 2021 ugeholl ginn.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn och den Accord vun der grénger Fraktioun.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Ech soen dem Rapporteur Carlo Back villmools Merci a ginn d'Wuert un den éischten ageschriwwene Riedner, déi honorabel Madamm Octavie Modert. Madamm Modert, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **Mme Octavie Modert (CSV)**.- Merci, Här President. An och merci dem Rapporteur fir säi gudde Rapport. Et ass zwar e kuerzt Gesetz dat hei, mee am Fong gëtt et awer e bësse méi wéi fënnf Minutten hei dozou ze soen. Well wann een zum Beispill d'Entsteungsgeschicht vu Belval hält an den Entsteungsprozess op den Industriebroochen, do wär scho viles dozou ze soen.

Deemools ware vill Kontroversen, vill Ängschten an et ass vill diskutéiert ginn, och heibannen, beim Gesetz vun 2002, dat mir haut elo hei änneren. Esou hunn zum Beispill Kollege vun der grénger Fraktioun sech enthalen, Amendementen erabruecht a vill driwwer diskutéiert.

Et war eng länger Diskussioun och dobaussen an der Gesellschaft, wéi ee soll mat Belval virgoen, wéi ee soll mat Industriebrooche virgoen a firwat een dat iwwerhaupt sollt maachen.

Haut ass Belval normal. D'Uni, d'Cité des sciences, d'Rockhal an esou weider, dat gehéiert zum Selbstverständleche vun allen Awunner vum Land, zum Selbstverständnis vun eis alleguerten.

Ech erënneren un déi weesentlech Aarbecht vum Michel Wolter als Landesplanungsminister, dee sech fir de Projet Belval agesat hat wéi keen zweeten, un d'Erna Hennicot als Bauteministerin, zesummen och mam Henri Grethen als Wirtschafts- an Transportminister, souwéi och an der Denkphas virdrun de Robert Goebbels. Dat alles ass duerno weidergefouert gi vum Claude Wiseler als Bauteminister, dem Lucien Lux, Transport, François Biltgen, Héichschoulminister, a mir an all den zoustänneg Ministeren a Ministerinnen duerno an haut och nach.

Belval ass haut normal, akzeptéiert, do, gefrot, gebraucht an net méi a Fro gestallt. Doriwwer kéint een nach ganz viles soen, awer ze kuerz ass d'Riedezäit an ech kommen zum Gesetz vun haut.

Dat Éischt: E weesentleche Punkt ass dee vun der parlamentarescher Kontroll. Well wat ännert sech mat dësem Gesetz hei? Dat ass d'Prozedur, fir d'Bauten ze geneemegen, déi de Fonds Belval fir de Staat mécht.

An ech wëll do dem Rapporteur en häerzleche Merci soen. Hien huet dat hei gutt exposéiert an och a säi Rapport afléisse gelooss, datt mer dat herno nodréiglech erakritt hunn, fir dann och ausgedäitscht dran ze hunn, wéi d'Prozedur an Zukunft geet.

Firwat ass dat wichteg? Well de Staatsrot huet sech zimmlech ferm doriwwer ausgeloooss, awer de Minister Bausch huet op meng Nofro hi verséichert, datt et genau d'selwecht soll oflafe wéi fir all staatlech Bauprojeten, fir déi d'Chamber muss befaasst ginn, zwëschen 10 a 40 Milliounen an iwwer 40 Milliounen, mat dem Suivi an esou virun an esou weider, well elo gëtt déi parlamentaresch Prozedur fir de Fonds Belval calquéiert op déi, déi de Claude Wiseler als Bauteminister 2006 déizäit mat der Chamber agefouert hat.

Domadder ass also nach ëmmer méi eng systematesch Kontroll a Suivi iwwert de Fonds Belval heibanne wéi zum Beispill iwwert de Fonds Kirchberg. Hei kéint ee sech och emol eng Fro stellen.

Wat sech nach mat dësem Gesetz ännert, ass, datt de Fonds Belval keng Steieren an Taxe méi bezuele muss. Meng Fro war un de Minister, ob déi zwou betraffe Gemeenge gefrot gi waren. Dat war net de Fall. Duerfir huet en et nogeholl an en huet eis verséichert, si wäeren averstanen.

Als Beispill: D'Stad Esch krut bis elo iwwert dee Wee ongeféier 300.000 Euro Steieren eran. Déi falen natierlech elo ewech, awer et kommen haut Gemengesteieren eran iwwert d'Geschäfte an aner ekonomesch Aktivitéiten um Belval, déi natierlech am Ufank net do waren.

E puer Froen zur Zukunft: Wéi laang brauche mir de Fonds Belval? 2015 sinn hei scho mat engem neie Gesetz seng Missioun geännert ginn, och ausge-deent ginn - ënner anerem op d'Maintenance. D'Fro no senger Lafdauer stellt sech also an ass trotz-deem net wierklech einfach ze beäntweren. Elo jiddefalls gëtt emol implizitt op 50 Joer amplaz op 25 erhéicht. Esou laang gëtt jiddefalls elo mol déi staatlech Garantie zougestanen. Dat ass also schonn een Indiz.

Eng aner Fro: Wat brauche mir nach um Belval vun neie Strukturen? Nun, et gëtt natierlech Zäit fir d'Staatsarchiven. Déi Majoritéit virdrun huet ville Spuerzwäng ënnerleeën, mee de Claude Wiseler an ech wossten, datt et vun 2016 un Plaz a Suen an den Investitiounsponge géif ginn, soudatt vun do un de Wee fräi gewiescht wär, fir d'Archiven ze bauen.

Den CNCI, de Centre fir Industriekultur, ass natierlech e wichtegt Element. D'Viraarbechte sinn awer geleeest ginn, andeem d'Héichiewe stabiliséiert gi sinn, virun a bis 2014; duerno weiderhin iwwer Ënnerhaltsaarbechten. D'Gebléishal ass natierlech erhalte bliwwen, bis elo net ewechgerappt ginn an et ass kengem Drock nogi ginn, fir dat ze maachen.

Fir Esch2022 ginn och grouss Investitiounen virgesinn a scho gemaach. D'Investissementsgesetz ass heibanne gestëmmt gi virun nach net esou ganz Laangem, virun e puer Joer.

Wat - kann een dann elo froen - gëtt dann elo deen éischte Projet no der neier Prozedur vun haut? Här Minister, wat bréngt Dir als éischten neie Projet an d'Chamber no där neier Prozedur?, kéint ee sech elo froen. A bréngt Dir dann och gläich mat där Lëscht vum 30. Juni och Projete vum Fonds Belval mat drop? Dat musst Der jo am Fong geholl elo, mat dësem neie Gesetz.

E lescht Wuert zu den Zukunftsfroen. Wéi geet et viru mat den aneren Industriebroochen - Déifferdeng, Rodange, Éilereng an esou weider -, awer och an anere Géigende vum Land, wou et esou Brooche gëtt? Dat war iwwregens eng ganz grouss Diskussioun a Fuerderung vun 2002 beim urspréngleche Gesetz.

Belval huet Dezentraliséierung bruecht an et wär gutt, wann och op anere Plazen am Land méi dezentraliséiert géif ginn, besonnesch och a méi benodee-legte Géigenden, wou et virdrun net emol Industrie ginn ass - also net just Reconversioun zielt, mee och normal Entwécklung zielt fir ländlech Regiounen.

Fazit: Vu Belval ass vu Wëssenschaft, Fuerschung a Kultur eng nei Dynamik ausgaangen, déi iwwert de Fonds Belval an deem Sënn realiséiert ginn ass, well hien déi Saache gebaut huet. Deen Impetus muss bäibehale ginn, besonnesch och iwwert d'Kraaft vun der Kultur an och an anere Géigende vum Land.

A mat deem fir eis ganz wichtegen Input ginn ech am Numm vun der CSV d'Averständnis zu dësem Gesetz. Villmools merci.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Madamm Modert. An nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Max Hahn. Här Hahn, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Max Hahn (*DP*)**.- Jo, merci, Här President. Ech géif op dëser Plaz dem Rapporteur Merci soe fir seng zwee gutt Rapporten, säi mëndlechen a säi schrëftlechen. An ech géif heimat den Accord gi vun der Fraktioun vun der Demokratescher Partei.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Hahn. Da geet d'Wuert un den honorabelen Här Dan Biancalana.

■ **M. Dan Biancalana (*LSAP*)**.- Merci, Här President. Jo, d'nächst Joer wäerten et 25 Joer hier sinn, datt dee leschten Héichuewen um Belval am Asaz war. Dat war 1997, an domadder ass d'Ära vun de groussen Héichiewen hei am Land op en Enn gaangen. Deemools ass och dovunner geschwat ginn, dass een eng nei dreiwend Kraaft brauch an dass déi och noutwendeg ass. Abee, déi ass elo do. Laut den Zuele vun der Entwécklungsgesellschaft Agora hunn Enn 2019 dagsiwwer 10.000 Leit a 5.700 Studenten um Site geschafft respektiv studéiert, dëst ënnert anerem, wéi gesot, op der Uni an op deene verschiddene Recherchezentren, déi do sinn an déi och wichteg si fir eist Land. Dat huet jo och d'Pandemie gewisen.

Et kann ee festhalen, dass d'Entwécklung vun der deemoleger Schmelz zu engem neie moderne Quartier am Fong en Erfolleg ass. Et ass 2005 ugaange mat engem éischte Gebai op der Friche, bon, dat mëttlerweil natierlech iwwert d'Grenze bekannt ass: d'Rockhal.

D'Rockhal war effektiv den éischte grouse Bauprojet, deen ënnert der Leedung vum Fonds Belval gemaach ginn ass. Bon dorënner, just fir der e puer

ze ernimmen, awer och nach d’Maison du savoir, jo, mam Sëtz vun der Uni, de Lycée Bel-Val an de Luxembourg Learning Centre. Mat der Zäit huet och de Rôle vum Fonds Belval geännert. Hien ass net méi just Bauhär, mee och Gestionnaire vun enger ganzer Rei ëffentleche Gebaier ginn.

Bon, an dësem Projet de loi, mengen ech, sinn zwee Punkten ervirzesträichen: D’Aarbecht vum Fonds Belval wäert nach eng kéier evoluéieren. Ech wëll och hei op dëser Plaz dem Rapporteur Merci soe fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport. A wéi hien eis schonns erkläert huet, brauch een an der Zukunft kee Finanzéierungsgesetz méi, wann de Fonds Belval e Bauprojet wëllt duerchféieren, deem säi Präis ënnert dem Seuil vun deene 40 Milliounen Euro läit.

Déi zweet Modifikatioun - net onwichtig - betrëfft am Fong d’Dauer vun der staatlecher Garantie fir Emprunte vum Fonds Belval. Ech mengen, d’Gesetz vun 2002 war op 25 Joer limitéiert, also bis 2027. Dës Dauer gëtt also ëm weider 25 Joer verlängert.

Mee de Bauprogramm ass nach laang net fäerdeg. Ech géif vläicht dräi Projeten hei ervirsträichen:

Engersäits vläicht de Sportszentrum um Site vun der Uni selwer. Ech mengen, bei eng Uni gehéiert och eng gutt sportlech Ausbildung. Duerfir vläicht d’Fro nach eng kéier hei un de Minister, wou dee Projet drun ass, vun deem oft geschwat gouf.

Dann awer och, an dat ass schonn hei ugeschwat gi vun de Virriedner, d’Gebléishal, e ganz wichtige Zäitzeie mam zukünftege Sëtz vum CNCI.

An awer och en drëtte Projet: d’Möllerei, déi natierlech och am Kader vum Kulturjoer 2022 der Stad Esch an och, wéi gesot, den eelef Gemengen, déi beim Projet matmaachen, zeguttkënn.

D’Konklusiounen, déi een zéie kann: Dem Fonds Belval wäert op alle Fall an deenen nächste Joren d’Aarbecht net ausgoen. Dat ass och ganz gutt esou, notament och, well de Patrimoine industriel och weider, wéi gesot, valoriséiert gëtt. An doropshi kann ech nëmmen den Accord gi vun der LSAP-Fraktioun.

Ech soen lech Merci.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Biancalana. Da wier et um honorabelen Här Jeff Engelen.

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Merci, Här President. Ech géif dem Här Carlo Back wëllen en häerzleche Merci soe fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport. Ech mengen, hei beim Fonds Belval geet et an dësem Fall vun haut ëm dräi technesch Upassunge finanzieller Natur. Ech mengen, et ass net méi vill dozou ze soen. Ech géif den Accord gi vun der ADR zu dësem Gesetzesprojet.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Engelen. Da ginn ech d’Wuert weider un d’Madamm Myriam Cecchetti.

■ **Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk).**- Merci, Här President. Här President, bei dësem Projet de loi geet et drëms, dem Fonds Belval méi Autonomie ze ginn. Dësen Établissement public, deen déi ëffentlech Gebaier um Fonds Belval baut a geréiert, soll elo dierfen Infrastrukturprojeten ënner 40 Milliounen realiséieren, ouni iwwer e speziell Finanzéierungsgesetz ze fueren.

Ausserdeem soll d’Staatsgarantie fir d’Emprunte verlängert ginn an de Fonds Belval soll vun alle Steieren, notament och de Gemengesteiere befreit ginn. Och wa bis elo just Esch vun dëse Steiere profitéiert huet an net Suessem, obwuel zwee Drëttel vum Belval mam Terrain zu Suessem gehéiert, wonnere mir eis, datt dat, mam Accord vun Esch, elo soll ofgeschaaft ginn.

Leider ass de Fonds Belval elo keng Struktur, an déi mir immens vill Vertrauen hunn. An duerfir si mir elo net onbedéngt derfir, dem Fonds méi Autonomie ze ginn. Dat huet jo bis elo och keng gréisser Problemer gemaach, fir déi Gesetzter hei am Parlament ze stëmmen, an esou vill waren et der och net bis elo. Mir sinn am Géigendeel der Meenung, datt hei an der Pleniëre méi oft misst iwwert de Belval geschwat ginn, well do sinn eng ganz Rei Saachen ze kritiséieren.

Mir hunn hei zu Lëtzebuerg wierklech en Talent, fir esou nei Quartieren an de Sand ze setzen: De Kierchbiërg ass eng urbanistescht Katastroph; de Belval ass net vill besser; an de Ban de Gasperich ass nach vill schlimmer.

Et gëtt vun uewen erof geplangt, ouni Participatioun, reng no Rentabilitéitskrittären an ausgeriicht op de Kinnek Auto. Um Belval huet een d’Gefill, datt sämtlech Wëssenschaftlech Erkenntnisser fir eng besser Liiewensqualitéit konsequent ignoréiert goufen. Et feelt u Begrëngung vun de Stroossen, vun de Weeër an de Fräiraum, vum Quartier am Allgemengen. Et si just e puer Lächer am Pavé, wou eenzel Beem drastinn.

De Reen- an Ofwaassermanagement ass problematesch, genee wéi den Energiemanagement an d’Planung vun CO₂-Neutralitéit. Ekologesch a klimatesch Krittäre schéngen, wann iwwerhaupt, dann nëmmen eng ganz ënnergeuerdent Roll ze spillen. D’Haiserfluchte sinn och esou gebaut, datt et an de Stroosse praktesch ëmmer zitt wéi an engem Kamäin. Och d’Typologie vun de Logementer an déi sozial Mixitéit schéngt problematesch ze sinn: E Studio vu 40 Meterkaree kascht um Belval ronn 1.200 Euro pro Mount. 1.200 Euro! Mëttlerweil gi vill Logementer och just nach fir Spekulationszwecker gehalen.

Wann een elo emol vun der Gare ofgesäit, ass d’Mobilitéit och net wierklech duerchduecht: Déi allermeeschte Leit fuere mam Auto op de Belval, an trotz breede Boulevarden hu mer all moies Stau.

Extra amenagéiert Vëlospisten? Gëtt et net! Virum Belval Plaza goufen nach extra e puer Parkplazen higepafft, obwuel ënnendrenner eng grouss Parkgarage ass mat véier Stäck. Mee gëtt et virum Belval Plaza e Vëlosstänner? Nee! D’Leit mussen hire Vëlo un de Luuchtepoteau ustrécken.

Den Deputéierte Michel Wolter, dee virun 20 Joer de Fonds Belval als Minister begleet huet, ka sech bestëmmt nach ganz gutt drun erënneren, datt ech deemools schonn op verschidde Problematiken higewisen hunn, notament datt den ëffentlechen Transport misst mam éischte Betrib respektiv éischte Bierger um Top fonctionéieren. Dat war awer leider net de Fall an ass och elo nach staark ausbaufäeg.

Eng weider grouss Schwächt vum Quartier Belval ass seng feelend Ubannung a Kohärenz mat den zwou Nopeschgemengen: Belval ass weeder en Deel vun Esch nach en Deel vu Suessem. Et ass en Ufo, deen zoufälleg do gelant ass an dee säin Eegeliwwen huet. Dat ass och net weider verwonnerlech, well d’Gemengen hunn do och net vill matzeschwätzen. Am CA (ndlr: Conseil d’administration) vum Fonds Belval, zum Beispill, sëtze Gemenge jo just mat jeeweils engem Observateur.

De Quartier Belval ass weeder innovativ nach dem jëtzege Zäitgeescht ugepasst. Et ass, wéi ëmmer, just no der Rentabilitéit gekuckt ginn a mir schwätzen eeben net vun de Feeler vun der Vergaangenheet.

Wann ee gesäit, wéi elo de Belval Sud geplangt gëtt, da ginn erëm genee déi selwecht Feeler gemaach! Sorry, datt ech mech elo e bëssen hei opreegen, mee wéi Der wësst, sinn ech vu Suessem an hunn et e bëssen op dee Belval sëtzen duerch all déi Feelplanungen. A well mer mengen, datt hei an der Chamber éischter méi wéi manner misst doriwwer debattéiert ginn, géife mir dat do net wëlle matstëmmen.

Merci fir d’Nolauschteren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Cecchetti.

D’Regierung huet d’Wuert, de Vizepremier a Minister fir ëffentlech Aarbechten, den Här François Bausch.

Prise de position du Gouvernement

■ **M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.**- Merci, Här President. A merci och alle Riedner fir hir Beiträg, ob se positiv oder negativ waren. Déi meescht ware jo positiv.

Ech wëll vläicht ufänke bei der grondsätzlecher Ännerung, déi an deem Gesetzesprojet hei virgeholl gëtt an nach eng kéier och, éischstens, der Chamber d’Garantie ginn, datt selbstverständlech, wann dat Gesetz elo haut gestëmmt gëtt, mer do d’nämmlecht virgi wéi bei allen anere Bauprojekten och, also vun der Prozedur hier. An ech wëll och dozou soen, datt bis elo, géif ech soen, 75 % vun där Prozedur, déi mer dann elo zu 100 % wäerten ëmsetzen, och schonn applizéiert ginn ass. Well de Fonds Belval ass bis elo just net op d’Lëscht gesat gi vun de Projeten iwwer 10 Milliounen an ënner 40 Milliounen aus deem ganz einfache Grond, well ee bis elo fir all Projet, souguer wann en nëmmen eng kleng Zomm kascht huet, e Gesetzesprojet huet misse maachen.

Mir hate jo d’Gesetz iwwert d’Kulturjoer 2022, Esch2022. Dat war ënner 40 Milliounen, ass awer an d’Chamber komm. An do hu mer och gesinn, wou de Problem hierkënn. Wa mer natierlech eng kéier an enger e bësse méi urgenter Situatioun si wéi do, dann ass et natierlech ganz schwierig oder, loosse mer soen, da gëtt et ganz sportlech, wann een dat natierlech op deem awer méi schwéierfällige Wee vun Gesetzgeberesche muss maachen; Staatsrot an esou weider an esou fort. Dat war och eigentlech den Hannergrond, firwat mer gemeengt hunn, datt et vläicht awer elo un der Zäit wär, fir effektiv beim Fonds Belval dat nämmlecht ze applizéieren, wat mer bei alle Bauprojekte maachen.

Mee, wéi gesot, de Rescht hu mer applizéiert. Ech komme jo regelméisseg an d’Commission du Contrôle de l’exécution budgétaire. Do gëtt e Suivi gemaach vun deene Gesetzter, déi gestëmmt gi sinn, also e Suivi budgétaire. Elo kënn just hei derbäi - well mer natierlech elo d’Méiglechkeet hunn,

wa mer ënner 40 Milliounen sinn -, eeben dat kënnen normal iwwert d’Budgetsgesetz ofzeweckelen. Da wäerte mer dat selbstverständlech op d’Lëscht schreiwen, wann et iwwer zéng Milliounen ass, wéi all aner Bauprojekten och. An natierlech sinn ech och bereet, zu all Moment an d’Kommissioun ze kommen, fir den Deputéierte Ried an Äntwert ze stoen oder fir hinnen de Stand vun der Planung ze presentéieren vun alle Projeten, déi et gëtt. Guer kee Problem, dat kënnen mer gär maachen.

Duerfir wëll ech och soen: Ech kann net verstoen ... Also, et gëtt vläicht ... Ech sinn natierlech net mat där Cassandra-Analys averstanen, déi elo hei gemaach ginn ass iwwert de Fonds Belval. Mee souguer wann een déi wëllt diskutéieren, en Deputéierten huet permanent zu all Sekonn d’Méiglechkeet, de Minister ze interpelléieren, entweeder duerch eng Heure d’actualité, duerch en Débat d’actualité, duerch eng Interpellatioun oder wann et ëm grad afält oder duerch Question-parlementairen, wat och ëmmer. Ech sinn do fir d’Chamber. Da kommen ech an da schwätze mer doriwwer.

Duerfir, mir kënnen ganz gären och eng kéier en Debat maachen iwwert d’Entwécklung vum Fonds Belval vun der Entsteungsgeschicht bis haut an da kucken: Wéi ass dat historesch gelaf? Firwat ass dat esou gelaf? An dann: Firwat ass déi eng Infrastruktur gebaut ginn, déi aner nach net?

Ech hunn och par rapport zum Ufank a par rapport zum Enn warscheinlech ... Éischtens emol: Am Ufank hat ech verschidden aner Meenungen, déi deemools net berücksichtegt gi sinn. Ech hunn och zu verschiddene Saache meng Meenung entre-temps e bësse geännert. Dat ass normal am Liewen. Deen, dee seng Meenung a sengem Liewen ni zu kengem Theema ännert, ech weess net, ob deen op der gudder Schinn ass. Ech mengen, et muss och méiglech sinn, datt een heiansdo seng Meenung ka revidéieren.

Mee, wéi gesot, dat kënnen mir hei zu all Sekonn diskutéieren. An dat Gesetz, wat mer hei stëmmen, dat mécht deem guer keen Ofstréch, iwwerhaupt keen, d’autant plus wou ... Wéi gesot, wann ech jo elo all déi Projeten iwwer zéng an ënner 40 Milliounen muss op d’Lëscht schreiwen a mer jo eng Debatt hunn dann am Hierscht, an déi Debatt gëtt jo an enger Chamberskommissioun virbereet virdrun, wou mer da mat dem Fonds Belval dohinnerkommen, eng Presentatioun maachen, wou all Deputéierte kann abrëngen, wat e wëllt, herno och géint d’Motioun ka stëmmen, wann en e Projet schlecht fënnt oder soen: „Ech froen e Vote séparé, ech stëmmen da just dee Projet net, deen do dra steet.“ Also all déi Méiglechkeete bestinn. Dat heiten, wat mer hei maachen, ass am Fong just eng administrativ Vereinfachung, déi eis, mengen ech, alleguerten herno zegutt kënn - ob mer an der Regierung sinn oder net an der Regierung sinn oder ob mer an der Majoritéit oder an der Oppositioun sinn -, déi just am Interêt ass, mengen ech, vun engem rationelle Schaffen.

Ech wëll awer drop hiweisen: D’Chamber ass jo awer trotzdem kee Gemengerot, mee en nationaalt Parlament. An ech mengen, datt et net sënnvoll wär, wann d’Chamber sech géif beschäftegen, wéi mer mat Projeten, déi - ech weess net - tëschent enger Milliouen an dräi Milliounen kaschten ... Am Budgetsgesetz huet ee jo och nach ëmmer Méiglechkeeten, Froen ze stellen, wann een dat wëllt. Zu deene Projekte kann een dat iwwregens och nach maachen.

Ech sinn op alle Fall frou, Här President, fir déi breet Zoustëmmung, an da kann de Fonds Belval méi effikass schaffen. Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Minister François Bausch. D’Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7601. Den Text steet am Document parlementaire 7601⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7601 et dispense du second vote constitutionnel

D’Ofstëmme fänkt un. Fir d’éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen. Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dëse Projet de loi mat 58 Jo-Stëmmen a 2 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Ont voté non : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d’Chamber d’Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Da ginn ech direkt dem Här Minister Bausch d’Wuert zréck.

■ **M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.**- Jo, merci, Här President. Just ganz kuerz. Et haten zwee Deputéiert d’Fro gestallt - ech mengen, et war den Här Biancalana an och d’Madamm Modert -, wat déi nächst Projekte wären. An ech kann déi zwee zefriddestellen an dem Här Biancalana an och der Madamm Modert soen, wat mer elo als éischt maachen: D’Sportshal ass dat éischt, wat elo drukënn. An dann e Pilotlycée, dee mer op Belval maachen. Da kommen nach eng Rei Laboen an och nach Wunnengsprojeten hannendrun. Also d’Sportshal ass op alle Fall dat éischt, wat elo wäert gemaach ginn.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci dem Här Minister fir déi Prezisiounen.

5. 7740 - Projet de loi portant approbation :

1° de l’Accord entre le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg et le Gouvernement de la République du Chili relatif à des services aériens, fait à New York, le 26 septembre 2019 ;

2° de l’Agreement between the Government of the Grand Duchy of Luxembourg and the Government of the Republic of Rwanda on air services », fait à Luxembourg, le 26 novembre 2019

Da kënnen mer elo zum Projet de loi 7740 kommen. Dat ass d’Adoptioun vun zwee bilateralen Accorden am Fluchberäich. D’Riedezeit ass nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech hei ageschriwwen: den Här Serge Wilmes, den Här Max Hahn, d’Madamm Cécile Hemmen, den Här Jeff Engelen an d’Madamm Myriam Cecchetti.

An d’Wuert huet d’Madamm Rapporteuse vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Chantal Gary. Madamm Gary, Dir hutt d’Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

■ **Mme Chantal Gary (déi gréng), rapporteuse.**- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, Här Minister, de Projet de loi 7740 gouf d’lescht Joer den 30. Dezember 2020 vun eisem Ausseminister, dem Här Jean Asselborn, an der Chamber deposéiert. D’Chambre de commerce huet hiren Avis den 12. Mäerz an de Staatsrot säin Avis den 2. Abrëll 2021 ofginn. Doropshin huet d’Mobilitéits- an d’Travaux-publics-Kommissioun mech de 6. Mee dëst Joer als Rapporteuse designéiert an de Rapport gouf den 20. Mee vun der Kommissioun ugeholl.

Ëm wat geet et bei dësem Projet de loi? Et geet ëm d’Zoustëmmung vun eisem Parlament zu zwee Aviationssaccorden, déi d’Regierung 2019 mam Chile a mam Ruanda ausgehandelt an ënnerschriwwen huet. Dëse Projet de loi bëndelt deemno zwee bilateral Accorden, deenen hiren Zweck et ass, e Kader ze schafen, fir de Fluchverkéier tëscht Lëtzebuerg an de jeeweilige Staaten ze reegelen an domadder och déi bilateral ekonomesch Relatiounen ze féerden.

Fir Lëtzebuerg geet et virun allem drëms, déi néideg Bedéngungen ze schafen, fir d’Aktivitéit vun eisen nationale Fluchgesellschaften ze ënnerstëtzen a juristescht ofzesécheren an d’ekonomesch Weiterentwécklungen ze erméiglechen. Mat dësen Accorde probéiert d’Regierung deemno, e Maximum vu Fluchrechter fir d’Lëtzeburger Compagnieën auszuhandelen an och de Stellerwäert vum Findel als international Dréiplack fir de Persounen- a Wuerentransport ofzesécheren.

Dës bilateral Aviationsofkommesse maachen et eise Fluchgesellschaften natierlech och am konkrete Fall - an éischerter Linn der Cargolux - méi einfach, fir Vollen an déi betreffend Länner duerchzeféieren, ouni eeben allkéiers bürokratesch Hürde fir all eenzelne Fluch mussen ze huelen.

Dat selwecht gëllt awer dann natierlech och ëmgedréit, dat heescht, wann d’Fluchgesellschaften aus deene Länner, mat deene mer esou Accorden hu respektiv ofschléissen, wëlle Lëtzebuerg ufléien.

Duerch d’Schafe vun engem feste legale reciproquë Kader an d’Vereinfache vun de bilaterale Fluch-